

Handläggare
Elin Sundberg
Telefon: 08-50808132

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2023-12-14

Svar på remiss avseende slutbetänkandet Några smittskyddsåtgärder inom socialtjänsten och socialförsäkringen (SOU 2023:56)

Slutbetänkande av Utredningen om författningsberedskap inför framtida pandemier

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Stockholm stad är remissinstans på betänkandet till Utredningen om författningsberedskap inför framtida pandemier (SOU 2023:56).

Uppdraget för utredaren är att lämna förslag som syftar till att stärka smittskyddet för vissa grupper inom socialtjänsten och att göra en översyn av bestämmelserna om smittbärappening.

Sammanfattat är utredningens förslag/bedömning följande:

- att det införs en ny extraordinär smittskyddsåtgärd i smittskyddslagen
- att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram en vägledning för den föreslagna extraordinära smittskyddsåtgärden
- inga förslag till ändringar av lagstiftningen som reglerar smittbärappeningen

Förvaltningen ställer sig generellt positiv till förslagen/bedömningarna och anser att det bidrar till att minska risken för spridning av samhällsfarlig smitta.

Bakgrund

Stockholm stad är remissinstans på betänkandet till Utredningen om författningsberedskap inför framtida pandemier (SOU 2023:56). Kommunstyrelsen för Stockholm stad har begärt in yttrande från några olika nämnder, varav Kungsholmens stadsdelsnämnd är en av remissinstanserna. Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 16 januari 2024.

Ärendet

Regeringen tillsatte hösten 2021 en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av smittskyddslagen och analysera behovet av nya bestämmelser inför framtida pandemier. Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag som syftar till att stärka smittskyddet för vissa grupper inom socialtjänsten och att göra en översyn av bestämmelserna om smittbärrpenning. Smittbärrpenning betalas ut till den som kan arbeta men inte får göra det på grund av risken för att smitta andra. Förmånen gäller för personer som inte kan arbeta hemifrån.

Utredningen lyfter att de viktigaste åtgärderna för att stärka smittskyddet ligger utanför utredningens uppdrag, såsom att stärka personalens kompetens, följsamhet till basala hygienrutiner och utformning av lokaler. Utredningens förslag är att se som en del av av en helhet avseende åtgärder för att stärka smittskyddet.

Sammanfattat är utredningens förslag/bedömning följande:

- att det införs en ny extraordinär smittskyddsåtgärd i smittskyddslagen
- att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram en vägledning för den föreslagna extraordinära smittskyddsåtgärden
- inga förslag till ändringar av lagstiftningen som reglerar smittbärrpenningen

En närmare redogörelse av förslagen/bedömningarna lämnas nedan tillsammans med förvaltningens kommentarer på förslagen.

Införandet av en ny extraordinär smittskyddsåtgärd i smittskyddslagen

Utredningen föreslår att en extraordinär smittskyddsåtgärd införs med syfte att stärka smittskyddet för personer i särskilda boendeformer enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Förslaget innebär att det är möjligt att utan samtycke flytta den som bor i vissa boendeformer enligt SoL eller LSS, från sin ordinarie bostad till en annan motsvarande bostad. För att beslut om en sådan flyttning ska tas måste den enskilde antingen vara, eller antas vara, smittad av en samhällsfarlig sjukdom och genom sitt beteende riskera att smitta andra boende. Flyttning kan bland annat underlätta genomförandet av vissa moment av kohortvård. Enligt förslaget är det smittskyddsläkaren som beslutar om flyttning efter anmälan från kommunen.

Kommentar förvaltningen

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget och anser att det minskar risken för smittspridning och i förlängningen ökad dödlighet. Nedan följer lite kommentarer kring förslaget.

En åtgärd om flyttning är ett stort ingrepp i den enskildes frihet varför åtgärden ska användas restriktivt, smittan bör till exempel vara klassad som samhällsfarlig. Aktuell målgrupp för förslaget har ofta ett stort behov av kontinuitet i sina vardagsrutiner. Att flytta individen riskerar att öka oron hos den enskilde vilket kan innebära ett mer utåtagerande beteende. För att omhänderta en ökad oro kan personaltätheten behöva utökas. Det är också viktigt att arbeta aktivt för att omkringboende vid den nya bostaden inte smittas. Med anledning av ovan ser förvaltningen att förslaget kan medföra ökade kostnader för kommunerna. Förslag om ersättning enligt finansieringsprincipen kan därför behöva tas fram för dessa fall. Vidare ser förvaltningen att det kan finnas en svårighet att hitta en liknande alternativ boendeform vid flyttning, särskilt för personer med boende enligt LSS. Förslaget att anmälan/begäran om flyttning ska komma från kommunerna är därför positivt. Förvaltningen ser dock en risk att förslaget tenderar att skapa en stor arbetsbelastning på smittskyddsläkarna. Det vore lämpligt att göra det möjligt för smittskyddsläkarna att delegera beslutet om flyttning till kommunen under förutsättning att en vägledning för denna bedömning kan överlämnas.

Förslag: Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram en vägledning för den föreslagna extraordinära smittskyddsåtgärden

Utredningen föreslår att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram en vägledning för den föreslagna extraordinära smittskyddsåtgärden.

Kommentar förvaltningen

Förvaltningen anser att förslaget att Socialstyrelsen tar fram en vägledning för lagförslaget är bra. I vägledningen vore det lämpligt om det framgår vilken funktion från kommunen som kan kontakta smittskyddsläkare och begära beslut om flyttning.

Bedömning: inga förslag till ändringar av lagstiftningen som reglerar smittbärrapporten

Utredningen lämnar inga förslag till ändringar av lagstiftningen som reglerar smittbärrapporten. Däremot görs ett antal bedömningar.

Under covid-19-pandemin stod smittbärrapporten för en liten del av de ökade socialförsäkringsutgifterna. De ersättningar som ökade

mest under pandemin var ersättningar kopplade till frånvaro på grund nedsatt arbetsförmåga på grund av faktisk sjukdom. Utredaren anser att det behöver göras en samlad översyn av socialförsäkringen vid krig, krigsfara och allvarliga fredstida kriser, där översyn av smittbärrpenningen är en del. Försäkringskassan har lämnat en framställan till regeringen om att en utredning avseende socialförsäkringen behöver tillsättas. Smittskyddslagens bestämmelser och förhållningsregler behöver också ses över där smittbärrpenningen bör beaktas eftersom utformningen av förhållningsreglerna är central för förmånen. Det pågår en översyn av smittskyddslagen (utredning S 2023:08).

Enligt utredaren finns inget omedelbart behov av en förändring av regelverket om smittbärrpenning för att kunna hantera ersättningen när det råder ett normaltillstånd i samhället. De tillfälliga lösningar som användes under covid-19-pandemin med undantag på intyg från läkare bör tillfälligt kunna användas även vid framtida pandemi. Som långsiktig lösning anser däremot utredaren att det behöver göras en helhetsöversyn av socialförsäkringen i kris och krig samt kring smittskyddslagens bestämmelser om förhållningsregler, där bland annat smittbärrpenningen ses över.

Kommentar förvaltningen

Smittbärrpenning är en bra metod för att minska risken för spridning av smitta. Förvaltningen har inga synpunkter på utredarens bedömningar avseende smittbärrpenning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen samt socialtjänstavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2023-12-09 och i pensionärsrådet 2023-12-11. Synpunkter framgår av protokollen. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att ta del av tjänsteutlåtandet, eventuella synpunkter framgår av separat skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen redovisar sina synpunkter på utredningens förslag under rubriken ”Ärendet”. Förvaltningen ställer sig generellt positiv till utredningens slutbetänkande. Förvaltningen föreslår att remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Lena Slotte
Avdelningschef äldreomsorg
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss- Utredningen om författningsberedskap inför framtida pandemier

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2023-11-27
Lena Slotte, Ansvarig	2023-11-27